

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-294/22 - 1

Υπόθεση C-294/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

3 Μαΐου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Conseil d'État (Γαλλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Μαρτίου 2022

Αναιρεσείων:

Office français de protection des réfugiés et apatrides [γαλλικός φορέας προστασίας των προσφύγων και απάτριδων] (εν συντομία OFPRA)

Αναιρεσίβλητος:

SW

[**παραλειπόμενα**] Ο SW ζήτησε από το Cour nationale du droit d'asile [εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου, Γαλλία] να ακυρώσει την απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2019, με την οποία ο γενικός διευθυντής του Office français de protection des réfugiés et apatrides [γαλλικού φορέα προστασίας των προσφύγων και απάτριδων] (OFPRA) απέρριψε την αίτησή του για άσυλο, καθώς και να του αναγνωρίσει το καθεστώς πρόσφυγα ή, ελλείψει αυτού, να του χορηγήσει δικαίωμα επικουρικής προστασίας.

Με απόφαση αριθ. 20016437, 20005472 της 9ης Δεκεμβρίου 2020, το Cour nationale du droit d'asile [εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου, Γαλλία] έκρινε βάσιμη την αίτησή του και του αναγνώρισε το καθεστώς πρόσφυγα.

Με αίτηση αναίρεσεως [**παραλειπόμενα**], ο Office français de protection des réfugiés et apatrides [γαλλικός φορέας προστασίας των προσφύγων και απάτριδων] ζητεί από το Conseil d'État [Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία]:

- 1) να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση·
- 2) να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Cour nationale du droit d'asile [εθνικού δικαστηρίου αρμόδιου για θέματα ασύλου, Γαλλία].

Ο OFPRA υποστηρίζει ότι το Cour nationale du droit d'asile [εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου, Γαλλία]:

- ανεπαρκώς αιτιολόγησε την απόφασή του και υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, μη διερευνώντας εάν ο ενδιαφερόμενος είχε αναγκαστεί να εγκαταλείψει την περιοχή επιχειρήσεων της Office de secours et de travaux des Nations unies pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient [Υπηρεσίας Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή] (UNRWA) λόγω απειλών για την ασφάλειά του·
- υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η αδυναμία της UNRWA να χρηματοδοτήσει τριτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη προσαρμοσμένη στην κατάσταση της υγείας ενός Παλαιστίνιου πρόσφυγα αποτελεί λόγο για τον τερματισμό της αποτελεσματικής προστασίας αυτού του οργανισμού που επιτρέπει την αξίωση προστασίας δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης·
- υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και παραμόρφωσε το περιεχόμενο των εγγράφων της δικογραφίας κρίνοντας ότι η UNRWA έπρεπε να θεωρηθεί ότι δεν μπορεί να εκτελέσει την αποστολή παροχής αρωγής, ενώ, αντιθέτως, η παροχή τριτοβάθμιας περιθάλψεως δεν αποτελεί μέρος της, και ότι δεν αποδείχθηκε ότι ο ενδιαφερόμενος δεν μπορούσε να επωφεληθεί από κατάλληλη θεραπεία στον Λίβανο.

[παραλειπόμενα]

Λαμβάνοντας υπόψη τα εξής·

1. Από τα έγγραφα του φακέλου που υποβλήθηκαν στους δικαστές της ουσίας προκύπτει ότι ο SW, παλαιστινιακής καταγωγής, γεννημένος το 1976 στον Λίβανο, έζησε εκεί μέχρις ότου εγκατέλειψε τη χώρα αυτή τον Φεβρουάριο του 2019 και αφίχθη στη Γαλλία στις 11 Αυγούστου 2019. Με απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2019, ο γενικός διευθυντής του Office français de protection des réfugiés et apatrides [γαλλικού φορέα προστασίας των προσφύγων και απάτριδων] (OFPRA) αρνήθηκε να δεχθεί το αίτημά του για αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα. Ο OFPRA ασκεί αναίρεση κατά της αποφάσεως της 9ης Δεκεμβρίου 2020 με την οποία το Cour nationale du droit d'asile [εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου, Γαλλία] ακύρωσε την απόφαση αυτή και αναγνώρισε τον SW ως πρόσφυγα.

2. Αφενός, σύμφωνα με το άρθρο 1, σημείο Α, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, ο όρος «πρόσφυξ» εφαρμόζεται επί παντός προσώπου το οποίο «*συνεπεία [...] δεδικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας,*

εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχουν υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην». Το άρθρο 1, σημείο Δ, της σύμβασης αυτής ορίζει, ωστόσο, ότι: «*Η Σύμβασις αυτή δεν εφαρμόζεται επί προσώπων άτινα απολαύουν σήμερα της προστασίας ή συνδρομής παρεχομένης ουχί υπό του Υπατου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών. - Όταν η ως άνω προστασία ή συνδρομή πάυση παρεχομένη δι' οιαδήποτε αιτίαν χωρίς συγχρόνως να έχη οριστικώς ρυθμισθή η τύχη των προσώπων τούτων, συμφώνως προς τας υπό της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών ληφθείσας σχετικές αποφάσεις, τα πρόσωπα ταύτα θα απολαύουν αυτομάτως των εκ της Συμβάσεως ταύτης απορρεόντων ευεργετημάτων*».

3. Η Office de secours et de travaux des Nations unies pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient [Υπηρεσία Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή] (UNRWA) συστάθηκε δυνάμει του ψηφίσματος αριθ. 302 (IV) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών [παραλειπόμενα] της 8ης Δεκεμβρίου 1949, προκειμένου να παρέχει άμεση αρωγή στους «Παλαιστίνιους πρόσφυγες» που βρίσκονται σε ένα από τα κράτη ή εδάφη που εμπίπτουν στο γεωγραφικό πεδίο παρεμβάσεώς της, δηλαδή τον Λίβανο, τη Συρία, την Ιορδανία, τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας. Σύμφωνα με το ψήφισμα αριθ. 74/83 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών της 13ης Δεκεμβρίου 2019 σχετικά με την UNRWA, η οποία επέκτεινε την εντολή της μέχρι τις 30 Ιουνίου 2023, οι επιχειρήσεις της Υπηρεσίας γίνονται «*ενόψει της ευημερίας, της προστασίας και της ανθρώπινης αναπτύξεως των Παλαιστινίων προσφύγων*» και αποσκοπούν στην «*ικανοποίηση βασικών αναγκών υγείας, εκπαίδευσης και διαβιώσεως*». Από τις ενοποιημένες οδηγίες επιλεξιμότητας και εγγραφής που εγκρίθηκαν από τον οργανισμό αυτόν το 2009 προκύπτει ότι οι παροχές αυτές χορηγούνται, αφενός, σε πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα σε αυτόν, τα οποία συνήθως κατοικούσαν στην Παλαιστίνη μεταξύ της 1ης Ιουνίου 1946 και της 15ης Μαΐου 1948 και τα οποία έχασαν την κατοικία τους και τα μέσα διαβιώσεώς τους λόγω της συγκρούσεως του 1948, καθώς και τους απογόνους τους και, αφετέρου, σε άλλα επιλέξιμα άτομα που αναφέρονται στο σημείο Β. του τμήματος ΙΙΙ αυτών των οδηγιών που υποβάλλουν σχετική αίτηση χωρίς να έχουν καταχωριστεί από την UNRWA. Λαμβανομένης υπόψη της αποστολής που της έχει ανατεθεί, η UNRWA πρέπει να θεωρηθεί ως οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Έπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες, που προσφέρει αρωγή στα πρόσωπα αυτά, κατά την έννοια των διατάξεων που αναφέρονται στο σημείο 2.

4. Από τις διατάξεις που μνημονεύονται στο σημείο 2 προκύπτει ότι η Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 δεν εφαρμόζεται σε Παλαιστίνιο πρόσφυγα, εφόσον πράγματι επωφελείται από την αρωγή ή την προστασία της UNRWA, όπως ορίζεται στο προηγούμενο σημείο.

5. Αφετέρου, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας: «Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα εφόσον εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 1 σημείου Δ, της σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της UNHCR. Σε περίπτωση που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιοδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση των προσώπων αυτών σύμφωνα με τα οικεία ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα εν λόγω πρόσωπα θα δικαιούνται αυτοδικαίως τα ευεργετήματα της παρούσας οδηγίας».

6. Με την απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, *Abed El Karem El Kott κ.λπ.*, C- 364/11, EU:C:2012:826, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004, που επαναλαμβάνεται αυτολεξεί στις προπαρατεθείσες διατάξεις της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, «έχει την έννοια ότι στην παύση της προστασίας ή συνδρομής εκ μέρους άλλου, πλην της HCR, οργάνου ή οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών “για οποιοδήποτε λόγο” περιλαμβάνεται επίσης η περίπτωση προσώπου ως προς το οποίο η ως άνω προστασία ή συνδρομή, της οποίας αυτό έχει όντως κάνει χρήση, παύει για λόγο που εκφεύγει του ελέγχου του και είναι ανεξάρτητος της βουλήσεώς του» και ότι «[ε]ναπόκειται στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της υποβληθείσας από το πρόσωπο αυτό αιτήσεως παροχής ασύλου να εξακριβώσουν, βάσει εξατομικευμένης αξιολογήσεως της αιτήσεως, αν το πρόσωπο αυτό εξαναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη ζώνη επιχειρήσεων του ως άνω οργάνου ή οργανισμού, πράγμα το οποίο συμβαίνει στην περίπτωση που το ως άνω πρόσωπο βρισκόταν σε προσωπική κατάσταση σοβαρής ανασφάλειας και το οικείο όργανο ή οργανισμός αδυνατούσε να του διασφαλίσει, εντός της ζώνης αυτής, συνθήκες διαβιώσεως οι οποίες συνάδουν προς την αποστολή του εν λόγω οργάνου ή οργανισμού». Το Δικαστήριο προσέθεσε ότι «εφόσον οι αρμόδιες αρχές του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση της αιτήσεως παροχής ασύλου διαπιστώνουν ότι πληρούται η προϋπόθεση σχετικά με την παύση της προστασίας ή συνδρομής του UNRWA ως προς τον αιτούντα, το γεγονός ότι δικαιούται “τα ευεργετήματα της [ως άνω] οδηγίας” αυτοδικαίως συνεπάγεται την αναγνώριση εκ μέρους του κράτους μέλους αυτού της ιδιότητας του πρόσφυγα (...) και την αυτόματη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα στον ως άνω αιτούντα», υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι αυτός δεν εμπίπτει σε μία εκ των αιτιών αποκλεισμού που αναφέρονται στις παραγράφους 1, στοιχείο β', ή 2 και 3, του ως άνω άρθρου 12.

7. Συνάγεται από τις κρίσεις της προσβαλλόμενης αποφάσεως ότι, προκειμένου να κρίνει ότι ο SW μπορούσε να υπαχθεί στο καθεστώς του πρόσφυγα, το Cour nationale du droit d'asile [εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για

θέματα ασύλου, Γαλλία] εκτίμησε ότι διαπιστώθηκε ότι η UNRWA δεν ήταν σε θέση να παρέχει στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο επαρκή πρόσβαση στην τριτοβάθμια φροντίδα υγείας, η οποία αφορά τις πιο σοβαρές ασθένειες, και στο φάρμακο από το οποίο εξαρτάται για την επιβίωσή του και, κατά συνέπεια, να του εξασφαλίσει συνθήκες διαβίωσης που να συνάδουν με την αποστολή της να παρέχει αρωγή, με αποτέλεσμα να τον θέσει σε προσωπική κατάσταση σοβαρής ανασφάλειας, εξαναγκάζοντάς τον να φύγει από τον Λίβανο. Ο OFPRA υποστηρίζει ότι το δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο παραλείποντας να εξετάσει κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος είχε αναγκαστεί να εγκαταλείψει την περιοχή επιχειρήσεων της UNRWA λόγω απειλών για την ασφάλειά του, κρίνοντας ότι η αδυναμία της UNRWA για τη χρηματοδότηση τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας προσαρμοσμένης στην κατάσταση της υγείας ενός Παλαιστίνιου πρόσφυγα συνιστά λόγο που τερματίζει την αποτελεσματική προστασία του εν λόγω οργανισμού, γεγονός που επιτρέπει την αξίωση προστασίας δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης, και κρίνοντας τέλος ότι η UNRWA έπρεπε να θεωρηθεί ότι δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει την αποστολή της να παρέχει αρωγή, ενώ, αντιθέτως, η παροχή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας δεν εμπίπτει στην αποστολή αυτή.

8. Η απάντηση στους λόγους αναιρέσεως εξαρτάται από το αν, ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που επιτρέπουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την παραμονή αλλοδαπού λόγω της καταστάσεως της υγείας του και την προστασία του, ενδεχομένως, από την απέλαση, οι διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ έχουν την έννοια ότι ένας ασθενής Παλαιστίνιος πρόσφυγας ο οποίος, αφού έτυχε πράγματι της προστασίας ή της αρωγής της UNRWA, εγκαταλείπει το κράτος ή το έδαφος που βρίσκεται στην περιοχή δράσης του οργανισμού αυτού, στο οποίο είχε τη συνήθη διαμονή του, για τον λόγο ότι δεν μπορεί να έχει επαρκή πρόσβαση στην περίθαλψη και θεραπεία που η κατάσταση της υγείας του απαιτεί, και για τον λόγο ότι αυτή η έλλειψη φροντίδας συνεπάγεται έναν πραγματικό κίνδυνο για τη ζωή ή τη σωματική του ακεραιότητα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ευρίσκεται σε μια προσωπική κατάσταση σοβαρής ανασφάλειας και σε κατάσταση κατά την οποία η UNRWA δεν είναι σε θέση να του διασφαλίσει συνθήκες διαβίωσης οι οποίες να συνάδουν με την αποστολή της. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πρέπει να προσδιοριστεί ποια κριτήρια, λαμβανομένης υπόψη, για παράδειγμα, της σοβαρότητας της νόσου ή της φύσης της απαραίτητης φροντίδας, καθιστούν δυνατή τη διαπίστωση μιας τέτοιας κατάστασης.

9. Τα ζητήματα που εκτίθενται στο σημείο 8 είναι καθοριστικά για την επίλυση της διαφοράς ενώπιον του Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) και παρουσιάζουν σοβαρές δυσχέρειες ερμηνείας του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να παραπεμφθεί το ζήτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατ' εφαρμογήν του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, έως ότου το τελευταίο αποφανθεί επί του συνόλου αυτών των ζητημάτων, να ανασταλεί η διαδικασία επί των αιτημάτων της αιτήσεως αναιρέσεως της OFPRA.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ :

[παραλειπόμενα] Αναστέλλεται η διαδικασία επί της αιτήσεως αναίρεσεως του Office français de protection des réfugiés et apatrides [γαλλικού φορέα προστασίας των προσφύγων και απάτριδων, Γαλλία] μέχρις ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί για τα ακόλουθα ερωτήματα:

1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που επιτρέπουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την παραμονή αλλοδαπού λόγω της καταστάσεως της υγείας του και την προστασία του, ενδεχομένως, από την απέλαση, έχουν οι διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ την έννοια ότι ένας ασθενής Παλαιστίνιος πρόσφυγας ο οποίος, αφού έτυχε πράγματι της προστασίας ή της αρωγής της UNRWA, εγκαταλείπει το κράτος ή το έδαφος, που βρίσκεται στην περιοχή δράσης του οργανισμού αυτού, στο οποίο είχε τη συνήθη διαμονή του, για τον λόγο ότι δεν μπορεί να έχει επαρκή πρόσβαση στην περίθαλψη και θεραπεία που η κατάσταση της υγείας του απαιτεί, και για τον λόγο ότι αυτή η έλλειψη φροντίδας συνεπάγεται έναν πραγματικό κίνδυνο για τη ζωή ή τη σωματική του ακεραιότητα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ευρίσκεται σε μια προσωπική κατάσταση σοβαρής ανασφάλειας και σε κατάσταση όπου η UNRWA δεν είναι σε θέση να του διασφαλίσει συνθήκες διαβίωσης οι οποίες να συνάδουν με την αποστολή της;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποια κριτήρια – λαμβανομένης υπόψη, για παράδειγμα, της σοβαρότητας της νόσου ή της φύσης της απαραίτητης φροντίδας – επιτρέπουν να διαπιστωθεί μια τέτοια κατάσταση;

[υπογραφές] [παραλειπόμενα]